

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/81/2018
Identifikačné číslo spisu: 1116010758
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1116010758.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Pavla Farkaša, na neverejnom zasadnutí konanom 22. mája 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. A., pre prečin ochrany súkromia v obydlí podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného O. A. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2018, sp. zn. 2To/15/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. A. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) z 12. októbra 2017, sp. zn. 3T/52/2016, bol obvinený O. A., nar. XX. V. XXXX v N., trvale bytom D. Z. XXX/XX, N. (ďalej aj len „obvinený“) uznaný vinným zo spáchania prečinu ochrany súkromia v obydlí podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- v presne nezistenom období roka 2014 nainštaloval bez vedomia poškodenej O. A., nar. XX. M. XXXX, trvale bytom D. Z. XX, N., do jej bytu č. XX, nachádzajúceho sa na H. poschodí na D. Z.. XX, N., odpočúvacie a sledovacie zariadenie, ktorým ju pozoroval, počúval a sledoval, čo bolo zistené dňa 07. februára 2015 v čase okolo 10.30 hodiny svedkami H. S. a F. C. počas toho, ako chceli zapojiť elektrinu do predmetného bytu č. XX.

Za tento trestný čin uložil súd prvého stupňa obvinenému O. A. podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 51 ods. 1 v spojení s § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd ustanovil obvinenému skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 2 veta tretia, ods. 3 písm. f) Trestného zákona súd obvinenému uložil primerané

obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s osobou poškodenej O. A., nar. XX. M. XXXX v N., bytom O. B. X, N., v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, alebo inými obdobnými prostriedkami. Podľa § 51 ods. 2 veta tretia, ods. 4 písm. a), písm. i) Trestného zákona súd obvinenému uložil primerané obmedzenie spočívajúce v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej O. A., nar. XX. M. XXXX v N., bytom O. B. X, N. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia, alebo v určenom mieste, kde sa takáto osoba zdržuje alebo ktoré navštevuje, o ktorých miestach má obžalovaný vedomosť, ako aj v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozhodujúci na podklade odvolania obvineného podanom proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol rozsudkom z 26. apríla 2018, sp. zn. 2To/15/2018 tak, že podľa 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v časti vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Následne odvolací súd postupujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov. Podľa § 51 ods. 1, v spojení s § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd ustanovil obvinenému skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky. Podľa § 51 ods. 2 veta tretia, ods. 3 písm. f) Trestného zákona súd obvinenému uložil primerané obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s osobou poškodenej O. A., nar. XX. M. XXXX v N., bytom O. B. X, N. v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Podľa § 51 ods. 2 veta tretia, ods. 4 písm. a), písm. i) Trestného zákona súd obvinenému uložil primerané obmedzenie spočívajúce v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej O. A., nar. XX. M. XXXX v N., bytom O. B. X, N. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia alebo v určenom mieste, kde sa takáto osoba zdržuje alebo ktoré navštevuje, o ktorých miestach má obžalovaný vedomosť, ako aj v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený vo svoj prospech, v zákonnej lehote, dovolanie prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Jitky Hasíkovej, advokátky so sídlom advokátskej kancelárie Jakubovo námestie 13, 811 09 Bratislava. Prípustnosť dovolania obvinený v podanom dovolaní odvodzuje od naplnenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uvádza, že v byte poškodenej mala byť 07. februára 2017 objavená kamera. Uvedená skutočnosť sa následne stala východiskom pre vznesenie obvinenia, podanie obžaloby a nadväzujúceho odsúdenia obvineného. Pokiaľ však odsudzujúci rozsudok tvrdí, že predmetný trestný čin mal byť spáchaný práve prostredníctvom minikamery s mikrofónom, mali byť tieto veci súčasťou spisu ako vecný dôkaz. Rovnako, pokiaľ je obsahom skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku tvrdenie, že obvinený nainštaloval bez vedomia poškodenej odpočúvacie a sledovacie zariadenie, ktorým ju pozoroval, počúval a sledoval, mali byť súčasťou spisu aj zvukové, obrazové alebo obrazovo - zvukové záznamy ako vecné dôkazy. Pre obvineného má táto skutočnosť význam najmä z hľadiska jeho práva na obhajobu. To znamená, že obvinený mal mať v priebehu trestného konania aspoň možnosť predložiť označené vecné dôkazy znalcomi, na vlastné náklady si zabezpečiť znalecký posudok, v ktorom by znalec zodpovedal na otázky ohľadom funkčnosti kamery, vyjadril by sa k ostatným relevantným technickým podmienkam prenosu zvuku a obrazu, ako aj napríklad k autenticite, pravosti a hodnovernosti existujúcich zvukových, obrazových alebo zvukovo - obrazových záznamov. Pri neexistencii uvedeného dôkazu v čase, keď mal obvinený právo umožňujúce mu zabezpečiť si predmetný dôkaz, došlo k závažnému porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený konštatuje,

že znalecký posudok vyhotovený v priebehu konania Kriminalistickým a expertíznym ústavom (ďalej len „KEÚ PZ“) pod ČES: PPZ-KE-BA-EXP-2015/4514 je nezákonným dôkazom. Obvinený uvádza, že citovaný znalecký posudok trpí vadou nepreskúmateľnosti, pričom konštatuje dôvodné pochybnosti ohľadom kompetentnosti znalca, ktorý znalecký posudok vypracoval. Nepreskúmateľnosť znaleckého posudku vidí obvinený v absencii vecných dôkazov, ktorými sú chýbajúca kamera s mikrofónom, chýbajúce komponenty potrebné pre prenos obrazového a zvukového signálu a neexistujúci obrazový a zvukový záznam, ktorý by svedčil o pozorovaní, počúvaní a sledovaní poškodenej obvineným. Vychádzajúc zo zápisnice a fotodokumentácie z domovej prehliadky obvinený uvádza, že znalcom uvádzané komponenty potrebné pre prenos obrazového a zvukového signálu sa v byte obvineného nenašli a ani nie sú súčasťou spisu ako vecné dôkazy. Vo vzťahu k nekompetentnosti znalca je obvinený názoru, že v uznesení o prijatí znalca z 19. februára 2015 (č.l. 32 spisu) bol do konania pribratý KEÚ PZ, odbor Kriminalistika, odvetvie Kriminalistická fotografia a video, pričom uvedený odbor v zozname znalcov vedenom MS SR nie je evidovaný; ide len o interný názov odvetvia KEÚ PZ. V znaleckom posudku sú navyše ako osoby, ktoré znalecký posudok spracovali uvedené osoby: pplk. Ing. C. H. PhD., znalec z odvetvia kriminalistická fotografia a video a mjr. Ing. F. C., znalec z odvetvia kriminalistická a požiarne elektrotechnika. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. októbra 2017 bol k uvedenému znaleckému posudku vypočutý znalec pplk. M. G., ktorý je znalcom zapísaným pod e.č. 914679 pre odbor Kriminalistika, odvetvie kriminalistická fotografia. Podľa názoru obvineného mal znalecký posudok vypracovať znalec z odboru elektrotechnika, odvetvie elektronika a/alebo bezpečnosť a ochrana informačných systémov. Inštrukcia č. 7/2009 MS SR z 25. marca 2009, č. 23565/2009-51 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti poskytuje obsahové vymedzenie znaleckých odborov a odvetví; uvedené kriminalistické odvetvia sa v nej však pritom obsahovo vôbec nevyhranujú.

Obvinený záverom takisto argumentuje naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pričom v tejto súvislosti dôvodí, že absenciou záznamov zo sledovania, ktoré mali byť vyhotovované minikamerou, nie je naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty prečinu, spáchanie ktorého sa obvinenému kladie za vinu, nakoľko výpočet znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty označeného trestného činu je kumulatívny. Navyše, pri domovej prehliadke neboli zaistené ani nájdené žiadne zariadenia, ktoré by boli schopné zaznamenávať výstupný signál z minikamery nájdenej v byte poškodenej.

Obvinený na základe uvedeného konštatuje, že označeným postupom súdov bol zásadným spôsobom porušený zákon v jeho neprospech; preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd, na podklade dovolania podaného obvineným rozhodol tak, že

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vysloví, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I z 12. októbra 2017, sp. zn. 3T/52/2016 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2018, sp. zn. 2To/15/2018 bol porušený zákon v § 2 ods. 1, § 2 ods. 9, ods. § 2 ods. 10 Trestného poriadku, v spojení s § 119 ods. 2 Trestného poriadku a § 94 ods. 1, § 209 ods. 1, § 235 písm. e), § 270 ods. 1, § 34 ods. 1 a § 44 ods. 6 Trestného poriadku v neprospech obvineného,
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 12. októbra 2017, sp. zn. 3T/52/2016 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2018, sp. zn. 2To/15/2018 vo všetkých výrokoch a zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Bratislava I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „prokurátorka“) sa k podanému dovolaniu vyjadrila písomným podaním z 26. novembra 2018. Vo vyjadrení uviedla, že sa s argumentáciou obvineného obsiahnutou v podanom dovolaní nestotožňuje, a ním namietané skutočnosti považuje za v celom rozsahu nedôvodné. U odsúdeného nebol daný zákonný dôvod povinnej obhajoby, pričom pri výsluchu v procesnom postavení obvineného ani nepožiadaval o ustanovenie obhajcu a tohto si ani nezvolil. Počas prípravného konania sa obhajoval sám a o ustanovenie obhajcu požiadaval až v konaní pred

súdom a to z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. O všetkých úkonoch trestného konania bol riadne a včas upovedomený a mohol sa ich zúčastniť, avšak toto právo nevyužil a nenavrhol vykonať alebo zabezpečiť dôkazy. Jeho právo na obhajobu teda nebolo žiadnym spôsobom porušené a nedoloženie vecných dôkazov tak, ako to uvádza obvinený, nemožno za také porušenie označiť. Uvedené zaistené veci boli obvinenému navyiac vrátené uznesením z 24. marca 2016, pričom ich prevzatie obvinený potvrdil podpisom na zápisnici o vrátení vecí z 22. júla 2016. K namietanému znaleckému posudku prokurátorka uvádza, že KEÚ PZ je znaleckým ústavom, ktorý je oprávnený vykonávať znalecké dokazovanie a v znaleckom posudku boli takisto riadne označené osoby, ktoré je možné vypočítať k obsahu znaleckého posudku. Znalecký posudok ako taký je preskúmateľný, obsahuje všetky zákonné náležitosti a je zákonným dôkazným prostriedkom; obvinený sa k jeho obsahu mohol vyjadriť na hlavnom pojednávaní pred súdom, avšak tak neurobil a v konaní pred súdom tieto skutočnosti vôbec nenamietal. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne a bez pochybností preukázané, že obvinený sa dopustil žalovaného skutku tak, ako je uvedené v skutkovej vete obžaloby a popísaným konaním uvedeným v skutkovej vete naplnil všetky zákonné znaky prečinu ochrany súkromia v obydlí podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona.

S poukazom na vyššie citované úvahy prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o dovolaní obvineného O. A. tak, že ho postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku), pred vydaním rozhodnutia o dovolaní, skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) a osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného O. A. nie je dôvodné, nakoľko dovolacie dôvody, na ktoré poukazuje obvinený, nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcim „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane, a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám, alebo prostredníctvom obhajcu.

Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie; nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri

rozhodovaní prihládalo. Treba tiež zdôrazniť, že trestné konanie treba posudzovať komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivé extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv.

Z toho dôvodu neobstojí argumentácia obvineného vo vzťahu k ním namietanému porušeniu práva na obhajobu, ktorú odvodzuje od nemožnosti predložiť vecný dôkaz zaistený pri domovej prehliadke - minikameru s mikrofónom znalcovi za účelom vypracovania znaleckého posudku na vlastné náklady. Rovnako sa nemožno stotožniť ani s konštatovaním obvineného, podľa ktorého uvedené vecné dôkazy neboli súčasťou spisu, v dôsledku čoho obvinený nemal možnosť oboznámiť sa s nimi; z obsahu spisu je zrejmé, že uvedené vecné dôkazy boli síce predložené KEÚ PZ za účelom vykonania znaleckého dokazovania, avšak súdu bol spolu s obžalobou predložený kompletný vyšetrovací spis. Obvinený takisto uviedol, že si znalecký posudok k uvedeným vecným dôkazom zabezpečí sám, čo však v priebehu konania neurobil a svoje právo teda uvedeným spôsobom vôbec nerealizoval.

Označiť postup orgánov činných v trestnom konaní ako nezákonný teda rozhodne nie je možné výlučne len z dôvodu úplnej nečinnosti obvineného a jeho pasívny postoj k jeho oprávneniu na podanie návrhov na vykonanie dokazovania tak, ako to predpokladá Trestný poriadok v § 34 a nasl. Naviac, za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku takisto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 21/2010).

Z uvedeného je zrejmé, že obvinenému bolo nepochybne počas celého trestného konania umožnené plne realizovať jeho právo na obhajobu v spojení s dotknutými procesnými oprávneniami v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku. V spojení s už uvedenou právnou argumentáciou je teda zrejmé, že k naplneniu skutkovej podstaty dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v posudzovanej trestnej veci nedošlo.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine treba k tomuto dovolaciemu dôvodu uviesť, že sa týka najdôležitejšej fázy trestného konania - dokazovania. Dokazovaním v trestnom konaní rozumieme zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktorého cieľom je zistiť skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na meritórne rozhodnutie. Demonštratívny výpočet toho, čo sa v trestnom konaní dokazuje, obsahuje § 119 ods. 1 Trestného poriadku.

Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Začína vyhľadávaním dôkazov, nasleduje etapa ich zabezpečovania, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku, alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-

pátracej činnosti. Dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia, sa nesmie použiť v konaní okrem prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila.

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov, nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania. Dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu, aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolanie aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu, alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov.

KEÚ PZ je ako subjekt trestného konania zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky. Je síce súčasťou Ministerstva vnútra, avšak predstavuje expertnú a pri hodnotení dôkazov v rámci svojej odbornej činnosti aj nezávislú inštitúciu. Ústav je zapísaný v zozname znaleckých inštitúcií znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky zapísaný ako znalecký ústav pôsobiaci v odbore č. 490000 Kriminalistika, pod registračným číslom 900013, zo dňa 5. 9. 2006. Ústav skúma stopy a vzorky z miesta činu, alebo vzorky inak s trestným činom súvisiace, ktoré sú na skúmanie predložené hlavne orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi. Na základe žiadosti, sa expert v prípade potreby, ako poradca zúčastňuje obhliadky miesta činu. Výsledky skúmania kriminalistických stôp, zistené skutočnosti na mieste činu alebo pri psychofyziologicalkom vyšetrení osôb experti ústavu spracúvajú písomne hlavne formou znaleckého posudku alebo odborného vyjadrenia, v ktorých odpovedajú na otázky položené vyšetrovateľom, súdom alebo iným oprávneným subjektom.

K vykonanému dôkazu - znaleckému posudku KEÚ PZ bol vypočutý na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. októbra 2017 pred súdom prvého stupňa znalec pplk. Ing. M. G. (č. l. 259 a nasl. spisu), pričom obvinený jeho závery žiadnym spôsobom nerozporoval. Nenamietal ani prečítanie znaleckého posudku postupom podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku, pričom aj na tomto mieste možno znovu uzavrieť, že otázky obvineného vo vzťahu k znalcovi v rámci výsluchu znalca boli skôr technickej povahy a týkali sa s tým súvisiacich parametrov posudzovaných vecných dôkazov.

Skutočnosť, že podľa názoru obvineného bol do trestného konania pribratý znalec z iného odvetvia ako odvetvia uvádzaného obvineným má najvyšší súd za to, že takto formulovaná námietka neobstojí. Znalec vo svojom posudku riešil otázky technického charakteru z pohľadu svojej odbornosti, a nie otázky právne. Orgány činné v trestnom konaní pritom postupovali plne lege artis, ak do konania pribrali práve KEÚ PZ, nakoľko nemôže byť sporu o tom, že išlo o stopy zaistené pri obhliadke miesta činu, resp. vecí zaistené pri domovej prehliadke. Keď bol teda následne uznesením z 11. marca 2015 do konania pribratý KEÚ PZ vo vzťahu k dôkazným prostriedkom uvedených v predchádzajúcej vete je nepochybné, že odborná príslušnosť odvetvia KEÚ PZ (kriminalistická fotografia a video) bola daná; je pritom možné skonštatovať, že táto v sebe rozhodne obsahuje aj obvineným podsúvaný znalecký odbor elektrotechnika, odvetvie elektronika. Nie je navyše možné rozumne dospieť k takému záveru, podľa ktorého by na jednej strane orgány činné v trestnom konaní síce mali pri zaisťovaní vecných dôkazov na mieste spáchania trestného činu súvisiacich s páchaním trestnej činnosti (resp. vecí s takýmito dôkazmi priamo súvisiacimi) možnosť podrobiť ich znaleckému skúmaniu zo strany KEÚ PZ, avšak zároveň by bolo možné z takto vykonaného znaleckého dokazovania získané závery možné negovať konštatovaním obvineného ohľadom nesprávnosti použitého znaleckého odboru, spočívajúcej v nepribratí znalca, resp. znaleckej organizácie z odvetvia odborne síce úplne identického, no pojmovým označením odlišného charakteru.

Ako je zrejmé z vyššie citovaného opisu procesného deja predchádzajúcemu podaniu dovolania, obvinený ani vôbec nenamietal závery znalca prezentované na hlavnom pojednávaní; naopak, ako už najvyšší súd podotkol vyššie, ním kladené otázky sa vzťahovali skôr na technické vlastnosti uvedeného vecného dôkazu - minikamery s mikrofónom. Čo je pre dovolací prieskum mimoriadne podstatnou skutočnosťou je však fakt, že v predmetnej veci rozhodne nešlo o jediný usvedčujúci dôkaz, a to odhliadnuc od okolnosti, že tento bol získaný a vykonaný spôsobom predpokladaným Trestným poriadkom.

Nezákonnosť podaného znaleckého posudku a jeho procesnú nepoužiteľnosť by pritom bolo možné konštatovať napríklad vtedy, ak by ho vypracovala osoba, ktorá nie je znalcom, resp. bola zo zoznamu znalcov vyčiarknutá, alebo ak by znalecký posudok neobsahoval všetky potrebné formálne náležitosti, prípadne by vychádzal z nezákonne získaných dôkazov, resp. z dôkazov, ktorých procesná použiteľnosť zanikla ďalej v priebehu trestného konania (primerane B 3/1982) alebo ak by znalecký ústav, ktorý znalecký posudok vypracoval, po vypracovaní znaleckého posudku zanikol bez právneho nástupcu. Žiadna zo skutočností uvedených v predchádzajúcej vete pritom v konaní nenastala. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd nezistil existenciu žiadneho tak závažného procesného nedostatku, ktorý by robil znalecký posudok procesne neúčinným dôkazom. Najvyšší súd len v stručnosti súhrnom dodáva, že prijatie argumentácie obvineného by v konečnom dôsledku znamenalo opäť len spochybnenie skutkových zistení a opätovné hodnotenie vykonaného dokazovania.

V spojení s vyššie prezentovanými právnymi úvahami najvyššieho súdu je zrejmé, že takýto postup nie je v dovolacom konaní skutočnosťou spôsobilou naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Z toho dôvodu najvyšší súd aj v tejto časti považoval argumentáciu obvineného, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, za nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd úvodom vo všeobecnosti poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Skutkový stav môže najvyšší súd totiž hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou. Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov môžu obvinení v dovolaní uplatňovať len námietky právneho - hmotného charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho súdu. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti) bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti spôsobu a rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Nie je možné, s poukazom na obvineným uplatnený dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to, či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

Podľa § 194a ods. 1 Trestného zákona, kto úmyselne poruší právo iného na jeho súkromie v obydlí, právo na jeho súkromný a rodinný život vedený v obydlí tým, že bez jeho súhlasu zadovážuje pre seba alebo iné osoby neoprávneným sledovaním jeho obydľia poznatky o jeho živote a živote osôb, ktoré sa zdržiavajú v jeho obydlí, s využitím informačno-technických prostriedkov a iných technických prostriedkov vyhotovuje z tohto pozorovania záznamy alebo inú dokumentáciu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Pod objektom citovaného trestného činu je potrebné vnímať právo na súkromie zaručené Ústavou SR, a to konkrétne spôsobom upraveným v čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2. Skutková podstata trestného činu (ktorý je vo všetkých odsekoch príslušného ustanovenia prečinom) vo všeobecnosti spočíva v nebezpečnom prenasledovaní, ktoré sa spravidla v zahraničí označuje ako tzv. stalking, avšak konkrétne ide z objektívnej stránky o relatívne zúženú formu stalkingu, ktorá sa týka porušovania práva na súkromie v obydlí poškodenej osoby. Objektívna stránka označeného trestného činu spočíva v zadovážovaní poznatkov o iných osobách bez ich súhlasu, a to prostredníctvom ich neoprávneného sledovania v obydlí s využitím informačno - technických a iných prostriedkov a vyhotovovaním záznamov alebo inej dokumentácie z tohto sledovania.

Uvedené konštatovania možno podrobnejšie rozvinúť spôsobom, že v uvedených skutkových situáciach sa spravidla jedná o dlhodobé sledovanie iného v obydlí (§ 122 ods. 5 Trestného zákona), pričom takto špecifikovanú trestnú činnosť treba vnímať aj v závislosti od intenzity sledovania a charakteru

použitých prostriedkov. Nemožno však vylúčiť naplnenie objektívnej stránky trestného činu aj v dôsledku čo i len ojedinelého, jednorazového sledovania.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie, ktorej absenciu namieta obvinený je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Takáto situácia v posudzovanom prípade nenastala.

Námietka obvineného smerujúca proti nesprávnosti právnej kvalifikácie, ktorá má spočívať v absencii záznamov z vykonávaného sledovania, prípadne neexistencii zariadení spôsobilých takýto záznam vyhotoviť je zrejme nesprávna už len z toho dôvodu, že ako už skonštatoval odvolací súd, objektívna stránka skutkovej podstaty dotknutého trestného činu môže pozostávať aj len z tzv. on - line sledovania poškodenej osoby. To ostatne podčiarkuje záver znalca KEÚ PZ, ktorý skonštatoval funkčnosť kamery a jej spôsobilosť takýto záznam vykonávať.

Naviac, vyhotovovanie záznamov a s tým súvisiace sledovanie poškodenej (ktorého skutočná realizácia bola v priebehu trestného konania nepochybne preukázaná obsiahlym množstvom priamych aj nepriamych dôkazov bez ohľadu na to, že si obžalovaný záznamy zo sledovania neukladal - vid' napr. rozsudok súdu prvého stupňa, str. 6, tretí odsek) nemožno len z rýdzo gramatického hľadiska obligatórne stotožniť s nutnosťou aj ich následného ukladania na dátový nosič, resp. iné záznamové médium. Skutočnosť, že nedošlo k nájdeniu takých záznamov pritom nemôže vylúčiť správnosť postupu súdov oboch stupňov pri právnej kvalifikácii konania obvineného uvedeného v skutkovej vete a to najmä s poukazom na obsah výsledkov vykonaného dokazovania premietnutého do výroku odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa.

Ak teda obvinený namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov, domáha sa podstatnej zmeny skutkových záverov, čo by však viedlo ku konštatovaniu, že stíhaný skutok nespáchal; a to napriek tomu že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru.

S poukazom na vyššie citované právne úvahy by zaobranie sa námietkami takejto povahy zakladalo neprípustný procesný stav, ktorý by de facto dovolacie konanie stotožnil s konaním pred odvolacím súdom, čo je právnou úpravou dovolacieho konania s prihliadnutím na jeho špecifickú povahu ako mimoriadneho opravného prostriedku vylúčené. Je teda dôvodné ustáliť, že obvinený vyjadrením nesúhlasu s hodnotením vykonaného dokazovania v rámci rozhodnutí súdu prvého stupňa a krajského súdu v otázke ustálenia tých skutkových okolností, ktoré sú vyjadrením jeho konania ustáleného v skutkovej vete v podstate len napáda spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a tieto zároveň sám hodnotí zo svojho uhla pohľadu, opakujúc argumentáciu prakticky obsahovo totožnú s námietkami, ktoré predniesol v konaní pred odvolacím súdom.

V nadväznosti na uvedené je nepochybne správny záver oboch súdov o skutočnosti, že skutková podstata citovaného trestného činu podľa § 194a Trestného zákona bola konaním obvineného naplnená tak, ako to predpokladajú príslušné ustanovenia obsiahnuté v osobitnej časti Trestného zákona.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko obvinený skutočnosťami uvedenými v dovolaní nenaplnil ním namietané dovolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku tak, že dovolanie obvineného O. A. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.